

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, wyrokiem z dnia 15 grudnia 2015 roku, P. D., oskarżonego o to, że w okresie od maja 2004 roku do 16 grudnia 2004 roku w Ł., działając w krótkich odstępach czasu z góry powziętym zamiarem, wbrew przepisom ustawy uczestniczył w nielegalnym obrocie znaczną ilością substancji psychotropowych w postaci siarczanu amfetaminy w ilości co najmniej 250 gram oraz środków odurzających w postaci marihuany w ilości co najmniej 83 gramy w ten sposób, że odbierał od P. R. i A. K. (1) substancje psychotropowe i środki odurzające w celu dalszego ich wprowadzenia do obrotu wśród osób osadzonych na terenie Aresztu Śledczego, tj. o czyn z art. 43 ust. 1 i 3 Ustawy z dnia 24.04. 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. - uznał za winnego zarzucanego mu czynu, z tą zmianą, że z jego opisu wyeliminował wyrażenia co najmniej - i za to na podstawie art. 43 ust. 3 Ustawy z dnia 24.04. 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii wymierzył mu karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 (dwadzieścia) złotych.

Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres czterech lat tytułem próby.

Na podstawie art. 45 § 1 k.k. sąd orzekł od oskarżonego przepadek równowartości korzyści majątkowej w kwocie pięciu tysięcy złotych.

W orzeczeniu zawarto także odpowiednie zapisy kosztach sądowych – w tym 1466,48 złotych dla obrońcy oskarżonego za pomoc prawną udzieloną z urzędu i rozstrzygnięcie o zwolnieniu oskarżonego od kosztów sądowych w całości.

Z wyrokiem powyższym nie zgodził się obrońca z urzędu oskarżonego, a zaskarżając go w całości, zarzucił sądowi rejonowemu obrazę przepisów postępowania – mającą wpływ na treść orzeczenia poprzez dowolną, a przez to wadliwą ocenę dowodu z zeznań świadka A. K. (2), którego zeznania sąd uznał za posiadające walor wiarygodności. Podniósł, iż owe zeznania są sprzeczne z logiką i zasadami doświadczenia życiowego oraz nie znajdują potwierdzenia z pozostałym materiałem dowodowym, w szczególności w świetle wyjaśnień oskarżonego oraz zeznań świadków P. R., A. W. (1), A. W. (2), M. J. i J. G. (1).

W związku z powyższym podniósł zarzut uwzględnienia przy wyrokowaniu okoliczności przemawiających wyłącznie na niekorzyść oskarżonego.

Zarzucił sądowi również naruszenie art. 213 § 1 a k.p.k. poprzez zaniechanie uzyskania informacji dotyczących stosunków majątkowych i źródeł dochodów oskarżonego, w tym prowadzonych i zakończonych postępowań podatkowych.

Podniósł także, iż doszło do niewłaściwego ustalenia wysokości kosztów pomocy prawnej udzielonej przez niego P. D. z urzędu.

Dodatkowo zarzucił sądowi I instancji błąd w ustaleniach faktycznych polegający na tym, że nieprawidłowo zakwalifikował przypisany oskarżonemu czyn z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, uzasadniając ten fakt, iż nie istnieją bezpośrednie dowody wskazujące, że jego klient uczestniczył w obrocie środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi.

W konkluzji obrońca wniósł o zmianę skarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje : apelacja okazała się zasadna i skutkowałą uchynieniem wyroku oraz przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, pomimo że skarżący bezpośrednio nie wskazał na istotę uchybienia. Zarzucił naruszenie norm art. 7 k.p.k i art. 410 k.p.k ogólnie poprzez wskazanie wadliwej przez to dowolnej oceny materiału dowodowego. Obraza tych przepisów może mieć dwojaki charakter: w wypadku przeprowadzenia dowodów

w sposób wadliwy, jak również w sytuacji przeprowadzenia dowodów w sposób prawidłowy, ale nie dokonania oceny całości materiału dowodowego. W niniejszej sprawie nastąpiło uchybienie z pierwszej wskazanej grupy. Przepis art. 410 k.p.k trzeba odczytywać w powiązaniu z art. 7 kpk, w którym jest mowa o „przeprowadzonych dowodach” Również art. 405 k.p.k odnosi się do dowodów przeprowadzonych w przewodzie sądowym. Oznacza to, że art. 410 k.p.k wymaga, aby sąd wydał wyrok na podstawie dowodów ujawnionych na rozprawie. Taki pogląd wyrażono w Komentarzu do Kodeksu Postępowania Karnego pod redakcją naukową D. Ś., wydawnictwo (...) S.A 2015 rok. W wypadku dowodu w postaci zeznań świadków- zgodnie z zasadą bezpośredniości- przeprowadzenie tego rodzaju dowodów następuje poprzez przesłuchanie, zaś wyjątkiem jest możliwość odczytania protokołów gdy zachodzą przesłanki do odstąpienia od bezpośredniego przesłuchania. Zasada bezpośredniości jest zasadą niezdefiniowaną – wyprowadzoną z innych przepisów. O gwarancji jej realizacji świadczą treści art. 386§2 k.p.k, art. 389§1 k.p.k, rozdział dotyczący sposobu przesłuchiwanie świadków, art. 391§1 k.p.k. Natomiast przepis art. 392§2 k.p.k stanowi odstępstwo od zasady bezpośredniości. Wymaga dla swego zastosowania, aby „bezpośrednie przeprowadzenie dowodu nie było niezbędne oraz zgody obecnych stron. Chodzi w tym przepisie o sytuację, kiedy przesłuchanie świadka jest możliwe, ale nie jest konieczne. Oznacza to, że odstąpienie od bezpośredniego przeprowadzenia dowodu nie będzie miało wpływu na prawidłowość ustaleń faktycznych. W wypadku zeznań świadka chodzi o ważność zeznań w sprawie, okoliczności na które świadek ma być przesłuchany. W związku z tym sąd powinien ustalić czy są to okoliczności istotne. Drugi warunek dotyczy braku sprzeciwu stron co do poprzestania na odczytaniu. Sprzeciw podlega ocenie sądu, ale wyłącznie w kontekście czy brak jest zgody strony, której zeznania nie dotyczą. Jeżeli taka sytuacja nie zachodzi to sprzeciw ma moc wiążącą. Przekładając powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy to stwierdzić należy, że sąd meriti na rozprawie w dniu 15 września 2015 roku zaliczył w poczet materiału dowodowego bez odczytywania zeznania wnioskowanych przez obrońcę świadków. W piśmie procesowym (k. 358) obrońca wniósł o przeprowadzenie dowodu z zeznań czterech świadków. Wniosek ten podtrzymał na kolejnych terminach rozprawy. Pomimo tego sąd zaliczył w poczet materiału dowodowego ich zeznania bez odczytywania. Po pierwsze sąd nie uzyskał zgody stron, a po drugie były to okoliczności mogące mieć znaczenie dla dokonania ustaleń faktycznych związanych z odpowiedzialnością oskarżonego. Doszło, przy wydawaniu tego postanowienia, do zaistnienia pewnego błędu natury logicznej. Z jednej strony sąd doszedł do przekonania, że zeznania wnioskowanych świadków nie dotyczą P. D., a stanowią jedynie odniesienie do twierdzeń A. K., stanowią polemikę z nimi i są związane z zarzutami stawianymi tym osobom w odrębnym postępowaniu. Jeżeli sąd uznał, że wnioskowane dowody nie mają znaczenia dla odpowiedzialności P. D. to konsekwencją procesową takiej oceny winna być decyzja o oddaleniu wniosku dowodowego. Z kolei skoro sąd doszedł do przekonania, że należy te dowody jednak przeprowadzić i ocenić to winien to uczynić zgodnie z wymogami przewidzianymi w przepisach k.p.k. Należy rozważyć czy rzeczywiście zeznania wnioskowanych świadków dotyczą okoliczności nieistotnych czy nie dotyczą P. D.. Świadek M. J. podczas czynności przesłuchania na etapie postępowania przygotowawczego (k. 469) twierdził, że A. K. (2) miał dostęp do dużej ilości narkotyków. W dalszej części zeznań podał więcej szczegółów dotyczących tej kwestii. Na etapie postępowania sądowego prowadzonego przed Sądem Okręgowym zaprzeczył tym zeznaniom. A. K. (2) twierdził (k. 374), że P. D. sprzedawał narkotyki w kuchni J. G. (2). Z kolei J. G. (2) zaprzeczył jakimkolwiek kontaktowi z narkotykami. Obaj świadkowie W. deprecjonowali osobę A. K. (2), uważali, że był osobą zajmującą pozycję podrzędną w hierarchii więziennej. W związku z czym nie miał możliwości handlowania narkotykami. Analiza zaprezentowanych dowodów prowadzi do wniosku, że dotyczą one osoby P. D. wprost lub pośrednio. Nieprzeprowadzenie dowodu bezpośredniego z ich zeznań stanowiło naruszenie zasady bezpośredniości co z kolei skutkowało naruszeniem art. 410 kpk i art. 7 kpk. Dlatego też zarzuty podniesione w apelacji w punkcie A podpunkcie 1 i 2 uznano za zasadne i skutkujące koniecznością uchylenia wyroku, pomimo że skarżący nie podniósł bezpośrednio uchybienia jakie zaistniało w przedmiotowej sprawie, a wskazał jedynie na skutek.

Odnosnie zarzutu związanego z niepozyskaniem informacji z systemu teleinformatycznego dotyczącej stosunków majątkowych i źródeł dochodu oskarżonego to stwierdzić należy, że wskazana informacja znajduje się na karcie 481 akt.

W kwestii naruszenia przepisów dotyczących błędnego ustalenia wynagrodzenia obrońcy poprzez pominięcie w rozliczeniu udzielenia pomocy prawnej przed Sądem Okręgowym to z tym zarzutem nie można się zgodzić, albowiem z wnioskiem o przyznanie wynagrodzenia za udział w postępowaniu przed sądem okręgowym należy się zwrócić do

tego podmiotu. Sąd rozpoznający przedmiotową sprawę nie miał możliwości wyliczenia wynagrodzenia, ponieważ nie dysponował całymi aktami. Nie miał wiedzy w ilu terminach obrońca brał udział.

Co do zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych to jest on przedwczesny i dlatego sąd ograniczył rozpoznanie środka odwoławczego tylko do dwóch pierwszych zarzutów dotyczących naruszenia prawa procesowego.

Uchybienie, którego dopuścił się sąd meriti stanowiło naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na treść wyroku. Przy prawidłowym poprowadzeniu postępowania dowodowego i wyjaśnieniu sprzeczności np. w zeznaniach świadka M. J. „sąd mógł dokonać innych ustaleń faktycznych.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd I instancji przesłucha świadków A. K. (2), P. R., A. W. (2), A. W. (1), M. J. i J. G. (2), M. S. i M. P.. W wypadku zaistnienia sprzeczności przy składaniu zeznań przez poszczególnych świadków skorzysta z instytucji przewidzianej w art. 391§1 k.p.k. Należy przy tym pamiętać, że w wypadku pojawienia się kolejnych wniosków dowodowych na te same okoliczności, na które dowód bezpośredni został już przeprowadzony i nie ma potrzeby ich weryfikacji istnieje możliwość skorzystania z instytucji art. 392§1 k.p.k. Taki pogląd wyrażono w „O. na rozprawie ...” s. 101 autor T. G., w wyroku Sądu Najwyższego z 28 sierpnia 1970 r. Rw 793/70, OSNKW 1971, nr 1, poz. 12, z 10 kwietnia 1973 r w sprawie VKRN 90/73, OSNKW 1973, nr 11, poz. 145). Sąd zwraca również uwagę, że dowód z pomówienia jest dowodem szczególnym i dlatego powinien podlegać ocenie ze „szczególną wnikliwością” z „całą ostrożnością”, „nader ostrożnie”, z wyjątkową skrupulatnością. Do przyjęcia pomówienia za podstawę ustaleń faktycznych, trzeba aby wyjaśnienia te były nie tylko logiczne, konsekwentne, ale również wsparte innymi dowodami, które bezpośrednio lub choćby pośrednio potwierdziłyby wyjaśnienia pomawiającego. Taki pogląd wyraziły: Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 12 listopada 2014 roku w sprawie II Aka 306/14, Sąd Apelacyjny w Łodzi w sprawie II Aka 19/14 w wyroku z dnia 24 kwietnia 2014 roku. Dlatego tak ważne w przedmiotowej sprawie w celu dochodzenia do prawdy jest bezpośrednio przeprowadzenie dowodów potwierdzających bądź przeczących wiarygodności zeznań pomawiającego. Po przeprowadzeniu w sposób prawidłowy postępowania dowodowego należy dokonać oceny materiału dowodowego w myśl zasad wyrażonych w przepisach kodeksu postępowania karnego, a zwłaszcza art. 7 kpk i 410 k.p.k

W związku z tym, że sąd I instancji nieprawidłowo przeprowadził dowody zaistniała potrzeba przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, a to z kolei z uwagi na treść art. 437§2 k.p.k skutkować musiało koniecznością uchylecia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.